

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора ЗВО Вікторія ПЕТРУШЕНКО

хвороб

“ 31 ” 08 2023 року

«ПОГОДЖУЮ»

Завідувач кафедри ЛОР-хвороб

проф. ЗВО Василь КІЩУК

“ 30 ” 08 2023 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ»

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медична психологія», 2023
Навчальний рік	2023-2024
Кафедра	ЛОР-хвороб
Лектор	д.мед.н., проф. ЗВО Василь КІЩУК.
Контактна інформація	lor@vntmu.edu.ua , вул.Пирогова, 46 (17й корпус КНП ВОКЛ ім. М.І. Пирогова), Завуч. кафедри доц. Дмитренко І.В., тел. 0675919233
Укладач силабусу	к.мед.н., доц. ЗВО Катерина ЛОБКО

1. Анотація курсу:

Семестр(и) – 7

Обсяг модуля: загальна кількість годин – 30 із них практичних занять – 7,самостійна робота – 28

Опис навчальної дисципліни анотація.

Оториноларингологія- клінічна дисципліна, яка вивчає анатомію, фізіологію та патологію вуха, верхніх дихальних шляхів і суміжних з ними ділянок. Важливість і необхідність її викладання на завершальному етапі підготовки лікаря обумовлена тим, що захворювання верхніх дихальних шляхів стоять на одному з перших місць серед хвороб людини і становлять біля 15% всіх звертань до медичних установ. Крім того, своєчасне лікування ЛОР-захворювань є профілактикою різноманітної патології внутрішніх органів, сприяє запобіганню таких тяжких хронічних захворювань, як ревматизм, поліартрит, пієлонефрит, холецистит, патології судин, нервової системи, органа зору і тим самим зумовлює

збереження працездатності та довголіття.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- лекційний матеріал;
- практичні заняття;
- самостійна робота студентів(СРС);
- консультації.

Практичні заняття передбачають:

- вивчення дисципліни оториноларингології; - оволодіння практичними навичками. На практичних заняттях з дисципліни оториноларингології студентам рекомендується:
- виконувати письмові завдання (тестовий контроль для визначення початкового рівня знань, тестовий контроль та ситуаційні задачі для підсумкового контролю рівня знань студентів, перегляд навчальних тематичних відеофільмів); (використання схем, таблиць, слайдів, муляжів, комп'ютерні презентації); - практичні навички (інструментарій для виконання ендоскопічного дослідження ЛОР-органів: лобовий рефлектор та лобовий освітлювач, носові дзеркала, шпатель, дзеркало для задньої риноскопії, гортанні дзеркала, вушні лійки).
- Курацію хворих з різноманітною патологією (а при їх відсутності в клініці - розбір клінічних ситуаційних завдань чи архівних історій хвороби): збирання загального та професійного анамнезу, проведення фізикального обстеження;
- Обґрунтування попереднього діагнозу;
- Складання плану дообстеження хворого та інтерпретація даних лабораторних та допоміжних методів досліджень;
- Проведення диференціального діагнозу та обґрунтування клінічного діагнозу;
- Складання схеми раціонального лікування;
- Вирішення питань експертизи працездатності та профілактики профзахворювань.
- За час навчання студенти пишуть і захищають навчальну історію хвороби (тільки для клінічних кафедр).
- Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями, засвоєння змістових модулів - на практичних підсумкових заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тести, розв'язування ситуаційних задач, заповнення робочих зошитів, оцінка даних санітарно-гігієнічної характеристики умов праці. Інтерпретація лабораторних досліджень і трактування та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, його систем та органів; контроль практичних навичок.
- Підсумковий контроль засвоєння модулю проводиться після його завершення.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні.

2. Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни

а) базується на вивченні студентами:

- медичної і біологічної фізики: пояснювати фізичні основи діагностичних і фізіотерапевтичних (лікувальних) методів, що застосовуються у медичній апаратурі (ПН.045); трактувати загальні фізичні та біофізичні закономірності, що лежать в основі життєдіяльності людини (ПН.048);
- анатомії людини: визначити топографо-анатомічні взаємовідносини органів і систем людини (ПН.019); інтерпретувати статеві, вікові та індивідуальні особливості будови організму людини (ПН.033);
- мікробіології, вірусології та імунології: інтерпретувати біологічні властивості патогенних та непатогенних мікроорганізмів, вірусів та закономірності їх взаємодії з макроорганізмом, з популяцією людини і зовнішнім середовищем (ПН.024); трактувати основні механізми формування імунної відповіді організму людини (ПН.052);
- гістології, цитології та ембріології: трактувати мікроскопічну будову різних органів людини в аспекті взаємозв'язків тканин, що входять до їх складу в різні вікові періоди, а також в умовах фізіологічної та репаративної регенерації (ПН.051);
- фізіології: аналізувати стан сенсорних процесів у забезпеченні життєдіяльності людини (ПН.012); пояснювати фізіологічні основи методів дослідження функції організму (ПН.037);
- внутрішніх хвороб: визначати тактику ведення хворого при найбільш поширених терапевтичних захворюваннях (ПП.053); ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці внутрішніх хвороб (ПП.085);
- хірургії: надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях (ПП.034); планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях і їх ускладненнях (ПП.035);
- патоморфології: трактувати етіологію, патогенез та морфологічні зміни на різних етапах розвитку хвороби, структурні основи видужання, ускладнень та наслідків хвороб (ПП.263);
- патофізіології: інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів (пп.208);
- радіології: обирати оптимальний метод променевого дослідження для виявлення функціонально-морфологічних змін при патології різних органів та систем (ПП.214);
- неврології: визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи (ПП.118);
- офтальмології: ставити попередній діагноз найбільш поширених очних захворювань і пошкоджень (ПП.257);
- фтизіатрії: планувати схему обстеження хворого на туберкульоз, аналізувати отримані дані та визначати режими лікування хворих із різними клінічними формами туберкульозу (ПП.076) й інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи вивчення студентами:

- інфекційних хвороб: виявляти основні клінічні симптоми, що формують характерний синдром щодо найбільш поширених інфекційних хвороб (ПП. 028); інтерпретувати результати специфічних аналізів на наявність поєднаної патології – інфекційної та неінфекційної (ПП.067);
- епідеміології: інтерпретувати причини виникнення і закономірності розвитку епідемічного процесу, основні нормативні документи в галузі епідеміології (ПП.206);
- професійних хвороб: проводити обстеження хворого, ставити попередній діагноз та визначати тактику ведення хворих на найбільш розповсюджені професійні захворювання (ПП.037);
- онкології: визначати тактику обстеження і ведення пацієнтів з підозрою на злоякісну пухлину (ПП.135), що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з оториноларингології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності;

в) закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій

верхніх дихальних шляхів та вуха в процесі життєдіяльності.

3. Мета і цілі курсу:. « Оториноларингології» є оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики ЛОР-захворювань, насамперед найбільш розповсюджених.

Для досягнення цієї навчальної мети студент повинен знати: клінічну анатомію та фізіологію ЛОР-органів і сучасні методи їх дослідження: етіологію, патогенез, клініку, методи лікування та профілактики захворювань носа, приносових пазух, глотки, гортані, зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха, а також викликаних ними ускладнень.

4. Результати навчання

для дисципліни відповідно до рівнів пізнання:

1. Запам'ятовування, знання (Remembering, Knowledge) -

Здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи цілісні теорії тощо)

2. Розуміння (Comprehension, Understanding) – здатність розуміти та інтерпретувати вивчене. Це означає уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворити словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань.

3. Застосування (Applying) – здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях, наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач.

4. Аналіз (Analysing) – здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних.

5. Синтез (Synthesis, Створення, Creating) – здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю.

6. Оцінювання (Evaluation, Evaluating) – здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі.

7. Запам'ятовування знання: - засвоїти матеріал по дисципліні «Оториноларингології»; - Засвоїти лекційний матеріал пов'язаний з тематикою дисципліни; - відтворити матеріал, що відноситься до тем змістових модулів; - самостійно опрацювати, засвоїти матеріал. **2. Розуміння:** - пов'язувати анатомію, фізіологію з причинами виникнення ЛОР-захворювань; - класифікувати захворювання з ЛОР-патологією; - диференціювати і аналізувати терміни захворювання; - на основі скарг, анамнезу та об'єктивних даних виставляти діагноз і диференціювати з іншими захворюваннями ЛОР-органів; - на основі скарг, анамнезу захворювання робити висновки: призначати методи обстеження і лікування хворих з ЛОР-патологією. **3. Застосування:** - розв'язування ситуаційних задач у практиці; - використання знання у практиці обстеження пацієнта; - постановка діагнозу пацієнта на основі скарг, анамнезу хвороби, об'єктивного обстеження; - проведення огляду пацієнта, маніпуляцій. **4. Аналіз:** - поєднувати знання фундаментальних медичних дисциплін та загальні знання; - володіти засобами пошуку інформації демонструвати навички обробки та аналізу отриманої інформації. **5. Синтез:** - створювати усну та письмову презентацію за спеціальністю; - формулювати результати пошуку. **6. Оцінювання:** - самостійно обирати навчальний матеріал під час виконання завдань самостійної роботи; - поєднувати здобуті знання під час самоконтролю; - оцінювати достовірність інформації на тематику дисципліни «Оториноларингології». .

8. Тематика та зміст курсу

Тематика практичних занять для студентів 4 курсу медичного факультету №2 «медична психологія»

№ з.п.	ТЕМА	К-ть годин
	Модуль 1: Оториноларингологія	
1.	Введення у спеціальність. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР-органів. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження зовнішнього та середнього вуха. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження слухового і вестибулярного аналізаторів. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження носа та приносових порожнин. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження глотки і гортані.	2
2.	Захворювання зовнішнього та середнього вуха. Гострий гнійний середній отит. Мастоїдит. Антромастоїдотомія. Негнійні захворювання вуха.	2
3.	Захворювання носа та приносових пазух	2
4.	Гострі і хронічні захворювання глотки.	2
5.	Гострі і хронічні захворювання гортані.	2
6.	Невідкладні ЛОР-стани та допомога при них.	2
7.	Диференційований залік	2
	РАЗОМ кількість годин практичних занять з дисципліни, в тому числі диференційований залік	14

Самостійна робота

№	Тема методичної розробки	Год.	Вид контролю
1	Хвороба Мен'єра: етіологія, патогенез, діагностика, клініка та лікування.	1	Тези або реферат
2	Отогенні внутрішньочерепні ускладнення	1	Тези або реферат
3	Ексудативний отит.	1	Тези або реферат
4	Отосклероз: етіологія, патогенез, діагностика, клініка та лікування.	1	Тези або реферат
5	Сучасні проблеми слуховідновлювальних операцій.	1	Тези або реферат
6	Нові методи діагностики та лікування сенсоневральної приглухуватості.	1	Тези або реферат
7	Ринопластика.	1	Тези або реферат
8	Функціональні захворювання голосового апарату.	1	Тези або реферат
9	Мікози ЛОР-органів	1	Тези або реферат
10	Засвоєння методики та техніки виконання крікоконікотомії, трахеостомії	1	Тези або реферат
	Разом з модулем 2	10	
	Всього	20	

Форма підсумкового контролю успішності навчання - диференційований залік:Перелік питань:

Змістовий модуль I. Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів.

1. Основні етапи розвитку оториноларингології як самостійної медичної дисципліни.
2. Історія розвитку оториноларингології на Україні.
3. Історія кафедри оториноларингології вузу.
4. Основні напрямки розвитку та досягнення сучасної оториноларингології.
5. ЛОР-органи і аналізатори людини, їх функціональне значення.
6. Клінічна анатомія зовнішнього вуха.
7. Клінічна анатомія барабанної перетинки. Особливості розташування і будови барабанної перетинки у дітей раннього віку.
8. Клінічна анатомія барабанної порожнини.
9. Стінки та поверхи барабанної порожнини.
10. Слухові кісточки та м'язи барабанної порожнини.
11. . Клінічна анатомія сосковидного відростка. Типи будови сосковидного відростка. Вікові особливості.
12. Клінічна анатомія, фізіологія слухової труби. Особливості її будови у дитячому віці.
13. Клінічна анатомія завитки внутрішнього вуха.
14. Будова спірального органа. Адекватний подразник слухового аналізатора.
15. Механізм звукопроведення (повітряна, кісткова провідність).
16. Провідні шляхи слухового аналізатора.
17. Теорії звукосприйняття.
18. Клінічна анатомія присінка внутрішнього вуха.
19. Клінічна анатомія півколових каналів внутрішнього вуха.
20. Будова ампулярного рецептора. Адекватні подразники.
21. Будова отолітового апарату. Адекватні подразники.
22. Вестибулярні ядра та їх зв'язки.
23. Вестибулярні рефлексії.
24. Закони Евальда, закономірності ністагмної реакції.
25. Визначення прохідності слухових труб.
26. Дослідження слуху мовою та камертонами.
27. Тональна порогова та мовна аудіометрія.
28. Диференційна діагностика уражень звукопровідного та звукосприймаючого апаратів.
29. Спонтанні вестибулярні порушення.
30. Методи дослідження ампулярного рецептора (калорична, обертальна, пресорна проби).
31. Дослідження отолітової функції.
32. Клінічна анатомія зовнішнього носа.
33. Клінічна анатомія порожнини носа.
34. Клінічна анатомія бокової стінки носа.
35. Структура носової перегородки.
36. Кровообіг та іннервація порожнини носа.
37. Вікові особливості розвитку приносних пазух.
38. Клінічне значення приносних порожнин. Клінічна анатомія верхньощелепної пазухи.
39. Клінічна анатомія лобної пазухи.
40. Клінічна анатомія решітчастої пазухи.
41. Клінічна анатомія основної пазухи.
42. Клінічна фізіологія порожнини носа та приносних пазух.
43. Значення носового дихання для розвитку організму дитини. Методи дослідження носа та приносних пазух.
44. Клінічна анатомія глотки, її відділи.
45. Анатомія лімфатичного глоткового кільця. Вікові особливості лімфатичної тканини глотки.

46. Структура піднебінних мигдаликів, кровопостачання, іннервація.
47. Фізіологія лімфаденоїдного глоткового кільця.
48. Методи дослідження глотки.
49. Топографія гортані.
50. Хрящі та зв'язки гортані.
51. М'язи гортані.
52. Іннервація гортані.
53. Клінічна анатомія порожнини гортані.
54. Фізіологічні функції гортані.
55. Методи дослідження гортані у дорослих і дітей.
56. Анатомія стравоходу: топографія, стінки, фізіологічні звуження.

Змістовий модуль 2. Захворювання вуха.

57. Гематома і перихондрит вушної раковини.
58. Сірчана пробка, клініка, методи видалення.
59. Зовнішній отит: форми, етіологія, клініка, лікування.
60. Гострий гнійний середній отит. Етіологія, патогенез, клініка.
61. Особливості перебігу гострого гнійного середнього отиту у дітей раннього віку.
62. Особливості перебігу гострого гнійного середнього отиту при інфекційних захворюваннях: грип, скарлатина, кір, туберкульоз.
63. Лікування гострого гнійного середнього отиту.
64. Лікування гострого гнійного середнього отиту у доперфоративній стадії. Показання та техніка парацентезу.
65. Гострий мастоїдит: визначення поняття, клініка, діагностика, лікування. Антромастоїдотомія.
66. Атипові форми мастоїдиту.
67. Ускладнення гострого гнійного середнього отиту.
68. Хронічне гнійне запалення середнього вуха: обов'язкові ознаки, класифікація.
69. Хронічний гнійний мезотимпаніт, клініка, методи лікування.
70. Хронічний гнійний епітимпаніт. Холестеатома. Діагностика, клініка, лікування.
71. Диференційна діагностика епітимпаніту і мезотимпаніту.
72. Консервативне лікування хронічного гнійного середнього отиту.
73. Види операцій на вусі при хронічних гнійних середніх отитах.
74. Лабіринтит: форми, клініка, лікування.
75. Шляхи та етапи розповсюдження інфекції з вуха у порожнину черепа.
76. Отогенні абсцеси мозку: клініка, лікування.
77. Синус тромбоз та отогенний сепсис: клініка, лікування.
78. Отогенний менінгіт: клініка та лікування.
79. Хвороба Мен'єра: етіологія, патогенез, клініка.
80. Лікування хвороби Мен'єра. Методи лікування гострої вестибулярної дисфункції.
81. Сенсоневральна приглухуватість: причини, клініка.
82. Лікування гострої і хронічної сенсоневральної приглухуватості.
83. Отосклероз: патогенез, клініка, сучасні методи хірургічного лікування.

Змістовий модуль 3. Захворювання верхніх дихальних шляхів.

84. Фурункул носа, клініка, лікування.
85. Гострий нежить: етіологія, патогенез, клініка і лікування.
86. Гострий нежить у немовлят.
87. Хронічні риніти: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікація.
88. Хронічний катаральний риніт: клініка, диференційний діагноз, лікування.
89. Хронічний гіпертрофічний риніт: клініка, диференційний діагноз, лікування.
90. Хронічний атрофічний риніт: клініка, диференційний діагноз, лікування.
91. Озена: клініка, диференційний діагноз, принципи лікування.
92. Вазомоторний риніт, алергічна форма: етіологія, клініка, лікування.
93. Вазомоторний риніт, нейровегетативна форма: етіологія, клініка, лікування.
94. Гематома та абсцес носової перегородки: клініка, лікування.
95. Викривлення носової перегородки, синехії та атрезії порожнини носа; клініка, лікування.
96. Класифікація гострих та хронічних синуситів.
97. Загальні та місцеві ознаки гострих і хронічних синуситів.

98. Гострий і хронічний етмоїдит: клініка, лікування.
99. Гострий гайморит: клініка, лікування.
100. Хронічний гайморит: форми, клініка, лікування.
101. Хронічний одонтогенний гайморит: клініка, діагностика, лікування.
102. Гострий і хронічний фронтит: клініка, лікування.
103. Гострий і хронічний сфеноїдит: клініка, лікування.
104. Хронічні поліпозні синусити: етіологія, клініка, комплексне лікування.
105. Риногенні внутрішньочерепні ускладнення: шляхи проникнення інфекції, види ускладнень, принципи лікування.
106. Риногенні орбітальні ускладнення: шляхи проникнення інфекції, види ускладнень, принципи лікування.
107. Класифікація тонзилітів.
108. Катаральна ангіна: клініка, лікування.
109. Фолікулярна ангіна: клініка, лікування.
110. Лакунарна ангіна: клініка, диференційний діагноз, лікування.
111. Виразково-плівчаста ангіна: етіологія, клініка, лікування.
112. Вторинні ангіни.
113. Моноцитарна ангіна: етіологія, клініка, лікування.
114. Дифтерія глотки: клініка, диференційний діагноз.
115. Паратонзиліт і паратонзиллярний абсцес: етіологія, класифікація, лікування.
116. Гострий тонзилогенний сепсис: клініка, лікування.
117. Заглотковий абсцес у дітей: клініка, лікування.
118. Аденоїдні вегетації: клініка, лікування.
119. Гіпертрофія піднебінних мигдаликів: клініка, лікування.
120. Хронічний тонзиліт: етіологія, патогенез, класифікація.
121. Місцеві ознаки хронічного тонзиліту.
122. Види декомпенсації хронічного тонзиліту, формулювання діагнозу.
123. Консервативне лікування хронічного тонзиліту.
124. Хірургічне лікування хронічного тонзиліту.
125. Лептотрихоз: клініка, лікування.
126. Гострий фарингіт: етіологія, клініка, лікування.
127. Хронічний фарингіт: етіологія, форми, клініка, лікування.
128. Гострий катаральний ларингіт: етіологія, клініка, лікування.
129. Гортанна ангіна: клініка, лікування.
130. Флегмонозний ларингіт: клініка, лікування.
131. Абсцес надгортанника: клініка, лікування.
132. Хондроперихондрит гортані: причини, клініка, лікування.
133. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт у дітей: етіологія, патогенез, клініка.
134. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт у дітей. Інтенсивна терапія.
135. Хронічний ларингіт: етіологія, форми, клініка.
136. Парези і паралічі гортані: причини, ларингоскопічна картина, принципи лікування.
137. Юнацька ангіофіброма носоглотки: клініка, діагностика, методи видалення.
138. Злоякісні пухлини носа та приносових пазух: діагностика, лікування.
139. Злоякісні пухлини глотки: локалізація, клініка, методи лікування.
140. Доброякісні пухлини гортані.
141. Папіломатоз гортані у дорослих і дітей.
142. Передракові захворювання гортані.
143. Рак гортані: етіологія, локалізація, клініка, стадії розвитку захворювання.
144. Принципи ранньої діагностики рака гортані.
145. Лікування рака гортані.
146. Хірургічне лікування рака гортані, його види, показання.
147. Склерома верхніх дихальних шляхів: етіологія, патанатомія, стадії, лікування.
148. Туберкульоз верхніх дихальних шляхів: клінічні проявлення, диференційний діагноз.
149. Сифіліс верхніх дихальних шляхів: особливості клінічного проявлення, диференційний діагноз.
150. Значення профілактичних оглядів і диспансеризації у профілактиці захворювань ЛОР-органів та їх ускладнень.

Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при захворюваннях органів.

151. Сторонні тіла вуха, способи їх видалення.
 152. Кровотеча з вуха.
 153. Травми вуха, травматичний розрив барабанної перетинки.
 154. Сторонні тіла носа. Засоби видалення. Риноліти.
 155. Травми носа та приносових пазух: класифікація, клініка, лікування .
 156. Носові кровотечі: причини, симптоматика, методи зупинки.
 157. Сторонні тіла глотки: клініка, лікування.
 158. Стеноз гортані: визначення поняття, причини гострого та хронічного стенозу гортані.
 159. Стадії стенозу гортані, принципи лікування (медикаментозне, продовжена інтубація, трахеотомія).
 160. Трахеостомія: показання, її варіанти, техніка виконання.
 161. Сторонні тіла стравоходу: клініка, діагностика, методи видалення.
 162. Ускладнення сторонніх тіл стравоходу: клініка, лікувальна тактика.
 163. Опіки стравоходу: причини, патанатомія, клінічні стадії.
 164. Перша допомога при опіках стравоходу.
 165. Сторонні тіла дихальних шляхів: причини аспірації, анамнез, характеристика сторонніх тіл.
- 6. Види навчальних занять:** практичне заняття, консультація.
- 7. Форма навчання:** денна.
- 8. Методи навчання:** словесний, пояснювально-демонстраційний.
- 9. Методи контролю:** усний, письмовий, тестовий.
- 10. Форми підсумкового контролю:** диференційований залік
- 11. Засоби діагностики успішності навчання:** питання для поточного контролю, задачі, тести.
- 12. Мова навчання:** українська.

13. Система оцінювання успішності студентів з ЛОР хвороб

Форма контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та інструкції прийнятої рішенням Вченої ради, протокол № 2 від 30.06.2017 р. згідно «Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова»

Студент допускається до диференційованого заліку при виконанні вимог навчальної програми та в разі, якщо відсутні пропуски лекцій, практичних занять та негативні оцінки.

Оцінка за модуль визначається, як сума оцінок поточної успішності (згідно шкали перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали) прийнятої рішенням Вченої ради ВНМУ, протокол № 2 від 28.09.2010 р.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модуля - 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю - 80 балів. Підсумковий модульний контроль зараховується студенту, якщо він набрав не менше 50 балів з 80 балів.

Організація постійного контролю біжучої успішності дає можливість підвищити якість підготовки студента за рахунок активізації систематичної самостійної роботи протягом навчального року.

Критерії оцінки відповіді студентів в процесі навчання та самоосвіти.

Оцінка “відмінно” ставиться при чіткій, вичерпній відповіді по обговорюваній темі, коли студент використовує окрім основної, додаткову літературу, матеріал лекцій, а також знання одержані на інших кафедрах (фізіології, неврології і т.д.), доповнює відповіді добре встигаючих студентів.

Оцінка “добре” – студент дає вичерпну, чітку відповідь по даній темі з використанням основної літератури, лекційного матеріалу, доповнює відповіді задовільно встигаючих студентів.

Оцінка “задовільно” – відповідь студента не зовсім чітка, висвітлює знання більше 50% заданої теми, не виходить за межі даних підручника, лекції.

Оцінка “незадовільно” - відповідь студента не чітка, висвітлює менше ніж 50%

лекційного матеріалу та підручника; студент відповідає не впевнено, з значними інтервалами між фразами, очікує підказування, старається заглянути в конспект, тощо.

Оцінка практичних навичок студентів дається за результатами першого підсумкового заняття “Підсумковий контроль знань – умінь з методики і техніки ендоскопічного та функціонального обстеження ЛОР органів” і подальшого спостереження за роботою студентів під час амбулаторного прийому хворих, курації і т.п.

Оцінка за диференційований залік відповідає шкалі:

Оцінка	Бали
5	80-71 балів
4	70-61 балів
3	60-50 балів

Розподіл балів, які отримують студенти за індивідуальну роботу:

1. Написання реферату – 4бали
2. Виготовлення таблиць, відеofільмів – 6 балів
3. Участь у студентських наукових конференціях – 8 балів
4. Участь у міжвузівських олімпіадах та міжнародних студентських наукових конференціях – 10 балів
5. Призові місця на внутрішньо вузівських олімпіадах – 11 балів
6. Призові місця на міжвузівських олімпіадах та міжнародних студентських наукових конференціях – 12 балів

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова. Складовими оцінки за дисципліну є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів) та індивідуальної роботи студента (від 6 до 12 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

- оцінка «3» - 50-60 балів
- оцінка «4» - 61-70 балів
- оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачів носять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

- оцінка «5» - 180-200 балів
- оцінка «4» - 160-179 балів
- оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, – 200 балів.
Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за дисципліну згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		

141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E		
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Політика курсу

Політика курсу здійснюється згідно Закону «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII; Статуту ВНМУ ім. М.І.Пирогова, Правил внутрішнього розпорядку ВНМУ, Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова, Кодексу академічної доброчесності, Положення безпеки про порядок проведення навчання і перевірки знань, Наказу ВНМУ ім. М.І. Пирогова від 25.08.2020 №90 «Про організацію навчального процесу восінньо-зимовому семестрі 2022-2023 навчального року за комбінованою (аудиторно-дистанційною) формою навчання в умовах адаптивного карантину, у зв'язку з поширенням covid-19» пункту 1.

15. Вимоги щодо підготовки до практичних занять, техніки безпеки

Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття. На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 15 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, змінне взуття). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

На першому занятті викладач знайомить студентів з правилами поведінки і техніки безпеки на практичних заняттях, у клініці. Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача. На практичних заняттях дотримуватись принципів та правил медичної етики та деонтології.

Під час сигналу «Повітряна тривога» студенти у супроводі викладача організовано спускаються в укритті, де при можливості продовжують заняття.

16. Перелік навчально-методичної літератури

1. Оториноларингологія: учебник / Д.И. Заболотный, Ю.В. Митин, С.Б. Безшапочный, Ю.В. Деева. — К.: ВСВ «Медицина», 2010. — 472 с.
2. Мітін Ю. В. Оториноларингологія (лекції). — К.: Фарм Арт, 2000. — 185 с.
3. Оториноларингологія: підручник / Д.І. Заболотний, Ю.В. Митин, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Деева. — К.: ВСВ «Медицина», 2011. — 496 с.
4. Лайко А.А., Заболотний Д.І., Синяченко В.В. Обсяг і методики обстеження об'єктивного статусу дітей і ЛОР-патологією / К.: Логос, 2000.- 140 с.- ISBN 966-581-143-6
5. Отоларингологія детского возраста / Кмита, Станислав / Станислав Кмита.- М.: Польское государственное медицинское издательство, 1996.- 296 с.
6. Тимошенко П.А. (ред.) Оториноларингологія / Учеб. Пособие: П.А. Тимошенко, В.С.Куницкий, А.Ч. Буцель, О.Г. Хоров, И.Д. Шляга. — Минск: Вышэйшая школа, 2014. — 432 с.
7. Дитяча ринологія. Навч.-метод. посібник / під ред. Ф. Юрочка, А. Косаковського, В.Шкорботуна. — Львів: Мс, 2020. — 288 с., іл.
8. Bhattacharyya Abir, Patel Nitesh (eds.) Pocket Tutor Otolaryngology / JP Medical, 2012.- 267p.- ISBN: 9781907816116.
9. Blitzer Andrew (Ed.) Oxford American Handbook of Otolaryngology / Oxford University Press, 2008.- 461 p.- ISBN 978-0-19-534337-3.

10. Bull Tony R., Almeyda John (eds.) Color Atlas of ENT Diagnosis / 5th edition.- Thieme, 2010.- 296 p.
11. Das Jayita. Trauma in Otolaryngology / Springer, 2017.- 190 p.- ISBN 10 9811063605, 13978-9811063602.

Допоміжна:

1. Клиническая оториноларингология: Руководство для врачей / В.И. Бабиак, Я.А. Накатис. – СПб.: Гиппократ, 2005. – 800 с.
2. Оториноларингология : учебник / В.Т. Пальчун, М.М. Магомедов, Л.А. Лучихин – 2-е изд., испр. и доп. — М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011. — 656 с.
3. Оториноларингология. Национальное руководство / За ред. В.Т. Пальчуна. – «ГЭОТАР-Медиа», 2008. – 960 с.
4. Шкорботун В.О. В кн.. “Функціональна ендоскопічна риносинусхірургія”. Під редакцією акад. П.І. Заболотного. “Курс лекцій” Київ 2012 р - 243 с
5. Лайко А. А., Заболотна Д. Д., Синяченко В. В., Гавриленко Ю. В. Обсяг і методики обстеження об'єктивного статусу дітей з ЛОР-патологією. Навч.-метод. посібник. – К.: Логос, 2018. – 170 с.
6. Етіологія, патогенез, клініка та лікування хвороб клиноподібної пазухи / Д. І. Заболотний, А. А. Лайко, О. М. Наumenко, О. М. Гончарук, Д. Д. Заболотна, А. В. Ткаліна, Ю. В. Гавриленко, Л. А. Шух, Н. О. Юревич, І. Р. Цвірінько, Е. Р. Ісмаїлов // — К.: Логос, 2018 — 162 с. (НМП)
7. Косаковський А., Юрочко Ф., Копанська Д. «Комп'ютерна томографія носа та приносних пазух. Практика оториноларинголога. : Львів.: Видавництво «МС», 2019. – 72с.
8. Косаковський А. Л., Лайко А. А., Косаківська І. А., Синяченко В. В., Бредун О. Ю., Гавриленко Ю. В., Сапунков О. Д., Мошнич О. П. Дитяча оториноларингологія. Збірник тестових завдань: навчальний посібник. -К.: НМАПО імені П. Л. Шупика, 2019. -272 с.
9. Косаковський А.Л., Юрочко Ф.Б., Копанська Д. Б. Середній отит. Атлас. Видання друге, доповнене. - К.: НМАПО імені П.Л. Шупика, 2020. – 76 с.
10. А. А. Лайко, Ю. В. Гавриленко, О.Ф. Мельников, Г.І. Гарюк, В.В. Кіщук, Л. М. Руденко, Т. М. Осадча, І. В. Березнюк, Л. А. Шух Хвороби ЛОР-органів у дітей, хворих на цукровий діабет 1-го типу. — Вінниця «Твори», 2020 — 169 с. (Монографія)
11. А. А. Лайко, Ю. В. Гавриленко, В. В. Березнюк, Т. М. Осадча Діагностика та лікування хронічних хвороб глотки у дітей, хворих на цукровий діабет 1-го типу. — К.: Логос, 2020 — 142 с. (НМПосібник)
12. А. А. Лайко, А. Л. Косаковський, Ю. В. Гавриленко, О. І. Яшан, В. В. Синяченко, В. В. Кіщук, І. А. Косаківська, Л. А. Шух, Н. О. Юревич, Т. М. Осадча. Ендоскопічна хірургія верхніх дихальних шляхів у дітей. Навч.-метод. посібник. — К.: Логос, 2020. —130 с.
13. Лайко А. А. Роль патології слухової труби у розвитку захворювань середнього вуха / А. А. Лайко, Ю. В. Гавриленко, О. М. Борисенко, В. В. Березнюк // —Вінниця «Твори», 2020— 169 с.
14. Дитяча ринологія. Навч.-метод. посібник / під ред. Ф. Юрочка, А. Косаковського, В.Шкорботуна. — Львів: Мс, 2020. — 288 с., іл.
15. Абизов Р.А. Онкоотоларингологія / Лекції. – К.: Книга плюс, 2001.
16. Dhingra Pl., Dhingra Shruti (eds.) Diseases of Ear, Nose and Throat & Head and Neck Surgery / 7th edition.- Elsevier, 2018.- 556 p.- ISBN: 978-81-312-4884-3
17. Ludman Harold S., Bradley Patrick J. (eds.) ABC of Ear, Nose and Throat / 6th edition.-BMJ Books, 2013.- 170 p.- (ABC Series)- ISBN 978-0-470-67135-1
18. Probst R., Grevers G., Iro H. Basic Otorhinolaryngology: A Step-by-Step Learning Guide /Thieme, 2006.- 430 p.- ISBN 1-58890-337-0
19. Sanna M. et al. Color Atlas of Endo-Otосcopy: Examination-Diagnosis-Treatment /Thieme, 2017.- 348 p.- ISBN 978-3-13-241523-2.

Інформаційні ресурси

- електронний сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua>
- електронний сайт бібліотеки <http://library.vsmu.edu.ua/>

- електронний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
- електронний сайт Національної наукової медичної бібліотеки України;
- електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США.
- освітній портал НМУ імені О.О. Богомольця;

Силабус з дисципліни «Оториноларингології» обговорено та затверджено на засіданні кафедри
ЛОР-хвороб (протокол №____, від «_____» _____2023 року

Відповідальний за курс

_____ Дмитренко І.В.
(підпис) (ПБ)

Завідувач кафедри

_____ Кіщук В.В.
(підпис) (ПБ)